

ระเบียบราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร
เพื่อเป็นผู้ชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก
พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่เห็นเป็นการสมควรให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบเพื่ออนุมัติบัตร และวุฒิบัตร เพื่อเป็นผู้ชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากไว้เป็นการเฉพาะ และเพื่อส่งเสริมการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามวัตถุประสงค์ของทันตแพทยสภา

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๗ ข้อ ๘ (๑๐) ข้อ ๑๖ (๑) แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบข้อ ๑๑ วรรค ๒ และข้อ ๓๐ แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๐ และด้วยอนุมัติของคณะกรรมการทันตแพทยสภา ในการประชุมคณะกรรมการทันตแพทยสภาครั้งที่ ๕/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรเพื่อเป็นผู้ชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรเพื่อเป็นผู้ชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ มติคณะกรรมการทันตแพทยสภา หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

หมวด ๑
คุณสมบัติผู้สมัครสอบ

ส่วนที่ ๑
การสอบเพื่ออนุมัติบัตร

ข้อ ๕ เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพ ทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ และ

ข้อ ๖ มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

ผู้ยื่นขออนุมัติบัตรเป็นผู้ชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ และเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมหลังปริญญาทันตแพทยศาสตรบัณฑิต หรือมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก โดยมีคำรับรองของหัวหน้าหน่วยงาน ตามหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ได้รับวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากจากสถาบันในต่างประเทศที่ทันตแพทยสภารับรองเพื่อการสมัครสอบเป็นผู้ชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม

(๒) ได้รับปริญญาโทหรือปริญญาเอกในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก และได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากที่มีระยะเวลาศึกษาหรือฝึกอบรมเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี จากสถาบันที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาหรือทันตแพทยสภารับรอง โดยข้อเสนอจากราชวิทยาลัยและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก ติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี

(๓) สำเร็จการศึกษาหรือฝึกอบรมในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก.ที่มีหลักสูตรการศึกษาหรือฝึกอบรมเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี จากสถาบันที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาหรือทันตแพทยสภารับรองโดยข้อเสนอจากราชวิทยาลัย

(๔) ได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงหรือปริญญาโทในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก ที่มีระยะเวลาในการฝึกอบรมไม่น้อยกว่า ๑ ปี การศึกษา จากสถาบันที่สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาหรือทันตแพทยสภารับรองโดยข้อเสนอจากราชวิทยาลัยและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก ติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี

(๕) มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี หัวหน้าหน่วยงานในวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ในกรณีที่ทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือรับรองตนเองในกรณีที่ไม่มีผู้บังคับบัญชา

ส่วนที่ ๒

การสอบวุฒิปัตร

ข้อ ๗ เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ และ

ข้อ ๘ มีคุณสมบัติตามข้อ ๖ แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิปัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

ผู้ยื่นขอวุฒิบัตรเป็นผู้ได้ผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก (หลักสูตรฝึกอบรมทันตแพทย์เฉพาะทาง/ประจำบ้านสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก) เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี ตามหลักสูตรของราชวิทยาลัยหรือที่ทันตแพทย์สภารับรอง

การยื่นคำขอวุฒิบัตรเป็นผู้ชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก ของผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของต่างประเทศตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศไม่มีสิทธิเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมในประเทศไทยจนกว่าจะผ่านการสอบเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมในประเทศไทยได้ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่ราชวิทยาลัย กำหนด โดยออกเป็นระเบียบทันตแพทย์สภา

หมวด ๒

คุณสมบัติผู้มีสิทธิสอบ

เป็นผู้ผ่านการประเมินคุณสมบัติตามเกณฑ์ในหมวด ๑ และเอกสารรายงานผู้ป่วยถูกต้องและครบตามเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบเกณฑ์การสอบฯ หมวด ๕ จากคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ โดยประกาศของราชวิทยาลัยฯ

หมวด ๓

การสมัครสอบ

ข้อ ๙ ผู้ประสงค์ขออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร ให้ยื่นคำขอสอบข้อเขียน และหรือสอบปากเปล่า และชำระเงินค่าสมัครที่สำนักงานเลขาธิการราชวิทยาลัย ภายในเวลาที่ราชวิทยาลัยฯ กำหนด พร้อมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามข้อ ๘ แห่งข้อบังคับทันตแพทย์สภา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

- (๑) คำขอตามแบบที่ราชวิทยาลัยฯ กำหนดไว้
- (๒) หลักฐานแสดงคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ
- (๓) หลักฐานการฝึกอบรม การปฏิบัติงาน

(๓.๑) กรณีขออนุมัติบัตร ประกอบด้วยหลักฐานการศึกษาต่างๆ หรือหลักฐานแสดงถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามข้อ ๘ แห่งข้อบังคับทันตแพทย์สภา ซึ่งได้แก่

(๓.๑.๑) หลักฐานการเข้าร่วมประชุมวิชาการหรือเคยเป็นวิทยากรบรรยายในการประชุมหรือสัมมนาวิชาการของสาขาที่สมัครสอบ

(๓.๑.๒) บทความทางวิชาการที่มีเนื้อหาของสาขาที่สมัครสอบโดยตรงอย่างน้อย ๑ เรื่อง ที่ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติ หรือระดับชาติ โดยเป็นวารสารของสมาคม

วิชาชีพหรือชมรมวิชาชีพ หรือสถาบันการศึกษาทางสาขาการแพทย์ หรือเกี่ยวข้องกับการแพทย์ นอกเหนือนี้ ให้ดูลยพินิจของคณะกรรมการสอบ

(๓.๒) กรณีวุฒิปัตร์ ประกอบด้วยหลักฐานการฝึกอบรม ให้เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการ ประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก ตาม ข้อ ๖ แห่งข้อบังคับทันตแพทยสภา

(๔) เอกสาร หรือหลักฐานอื่น ๆ (ถ้ามี)

(๕) ค่าธรรมเนียมการสมัครสอบความรู้เพื่อขออนุมัติบัตรหรือวุฒิปัตร์ ตามระเบียบราชวิทยาลัยฯ กำหนดไว้

(๖) การตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครสอบ เลขานุการราชวิทยาลัยฯ จะรวบรวมเอกสารและหลักฐาน ต่างๆของผู้สมัครส่งให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากเพื่อประเมิน คุณสมบัติของผู้สมัครสอบเมื่อคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก ได้ประเมินคุณสมบัติและอนุมัติให้ผู้สมัครมีสิทธิสอบแล้ว ให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ ส่งรายชื่อผู้มีสิทธิสอบให้เลขานุการราชวิทยาลัยฯ เพื่อประกาศและแจ้งให้ผู้สมัครสอบทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ก่อนวันสอบ ในกรณีเร่งด่วนหรือเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครสอบ เลขานุการราชวิทยาลัยฯ อาจแจ้งให้ผู้สมัครสอบทราบล่วงหน้าน้อยกว่าระยะเวลาดังกล่าวในวาระแรกก็ได้

หมวด ๔

การสอบ

ข้อ ๑๐ ผู้ยื่นคำขออนุมัติบัตรหรือวุฒิปัตร์สาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากต้องสอบความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากประกอบการสอบ ข้อเขียน และการสอบปากเปล่า ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรและ วุฒิปัตร์ตามที่คณะกรรมการสอบสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากกำหนด และความเห็นชอบของ คณะกรรมการทันตแพทยสภาโดยข้อเสนอจากราชวิทยาลัยฯ ดังนี้

ส่วนที่ ๑

ขั้นตอนการสอบ

ข้อ ๑๑ การสอบประกอบด้วย การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า และสอบวิชาเฉพาะทาง โดย จะต้องสอบข้อเขียนผ่านก่อนจึงจะมีสิทธิสอบปากเปล่าและสอบวิชาเฉพาะทาง

ข้อ ๑๒ การสอบข้อเขียน ข้อสอบประกอบด้วย

(๑) ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน และความรู้ วิทยาศาสตร์การวินิจฉัยโรคช่องปากพื้นฐาน

(๒) ความรู้วิชาเฉพาะทางที่เลือกตามข้อ ๙

(๓) ความรู้กฎหมายวิชาชีพ เจตคติและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม

(๔) ขอบเขตรายละเอียดการสอบตามหมวด ๔ และเวลาที่ใช้ในการสอบข้อเขียนไม่เกิน ๓ ชั่วโมง

ข้อ ๑๓ การสอบปากเปล่าประกอบด้วย การสอบความรู้และการสอบนำเสนอรายงานผู้ป่วย

(๑) การสอบความรู้จะสอบความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานและความรู้วิทยาศาสตร์การวินิจฉัยโรคพื้นฐาน ตามข้อ ๑๗

(๒) การสอบนำเสนอรายงานผู้ป่วย ให้ส่งรายงานผู้ป่วยตามที่กำหนดเพื่อให้ คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ พิจารณาล่วงหน้า

(๒.๑) แบบรายงานผู้ป่วยมีรายละเอียดต่างๆ ครบถ้วนตามที่กำหนด โดยคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก ดังรายละเอียดในหมวด ๕ ข้อ ๒๑

(๒.๒) คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบสาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก จะพิจารณานำเสนอให้ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรฝึกอบรมทันตแพทย์เฉพาะทาง สาขาวิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปาก จากสถาบันฝึกอบรมที่ได้รับการรับรองจากราชวิทยาลัย มีสิทธิใช้แบบรายงานที่ ปฏิบัติการอยู่ในระหว่างการศึกษาระหว่างหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าว

(๓) การสอบปากเปล่า ใช้เวลาไม่เกิน ๓ ชั่วโมง

ข้อ ๑๔ การสอบวิชาเฉพาะทาง โดยเลือกสอบวิชาเฉพาะทางวิชาใดวิชาหนึ่งใน ๔ วิชาดังต่อไปนี้

(๑) พยาธิวิทยาช่องปาก

(๒) เวชศาสตร์ช่องปาก

(๓) รังสีวิทยาช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

(๔) ทันตกรรมบดเคี้ยว

ส่วนที่ ๒

กำหนดการสอบและสถานที่สอบ

ข้อ ๑๕ กำหนดการสอบ และสถานที่สอบเป็นไปตามประกาศของราชวิทยาลัย

หมวดที่ ๔

ขอบเขตเนื้อหาในการสอบข้อเขียน

ข้อ ๑๖ ขอบเขตเนื้อหาในการสอบข้อเขียนประกอบด้วย ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานและความรู้วิทยาศาสตร์การวินิจฉัยโรคช่องปากพื้นฐาน ความรู้เฉพาะทาง ความรู้กฎหมายวิชาชีพ เจตคติ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม

ส่วนที่ ๑

ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานและวิทยาศาสตร์การวินิจฉัยโรคช่องปากพื้นฐาน

ข้อ ๑๗ ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานและวิทยาศาสตร์การวินิจฉัยโรคช่องปากพื้นฐาน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวิชาเฉพาะทางดังต่อไปนี้

(๑) พยาธิวิทยาช่องปาก เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

- Biomedical sciences
- Anatomy of head and neck
- Pathophysiology
- Mechanism of diseases
- Disturbances of Immune mechanism
- Hematologic disorders
- Cardiovascular pathology
- Endocrine and metabolic disorders
- Mechanism of inflammation
- Biochemistry
- Microbiology
- Basic characteristics of microorganism
- Control of microorganism
- Pathogenic microorganisms and host
- Specific oral infections and their clinical manifestation
- Immunology
- Host defense mechanism
- Immunogenicity and antigenic specificity
- Immunoglobulin
- Autoimmunity
- Immunity and infection/Immune deficiency
- Hypersensitivity
- Pharmacology
- Narcotic and non-narcotic analgesics
- Anti-inflammatory agents
- Antimicrobial drugs
- Drug interactions

**หมายเหตุ เนื้อหาที่จะสอบในส่วนนี้จะเน้นเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานทางพยาธิวิทยา

(๒) เวชศาสตร์ช่องปาก เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

- Classification of common oral diseases
- Systemic diseases related to dentistry
- Common orofacial pain
- Clinical laboratory aids
- Infection control

(๓) รังสีวิทยาช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

- การป้องกันอันตรายจากรังสี
- ตัวรับภาพของรังสีวิทยาช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลในภาวะปัจจุบัน (ฟิล์ม แผ่นรับภาพ แผ่นเพิ่มความเข้มของ รังสี และ อื่นๆ)
- รูปแบบของไบรูดถ่ายภาพรังสีและองค์ประกอบของการ เขียนไบรูดถ่ายภาพรังสี
- วิธีการถ่ายภาพรังสีในปากและนอกปากแบบต่างๆ
- วิธีการถ่ายภาพรังสีพิเศษแบบต่างๆ (การหาตำแหน่งของ วัตถุหรือฟันที่ฝังใน ขากรรไกร)
- กายวิภาคที่ปกติของช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลจากภาพรังสีในและนอกช่องปาก
- ลักษณะภาพรังสีที่ผิดปกติของโครงสร้างของฟัน อวัยวะปริทันต์ และขากรรไกร
- ลักษณะภาพรังสีที่ผิดปกติของการเจริญเติบโตของฟัน ขากรรไกร และใบหน้า
- ลักษณะภาพรังสีของสภาวะการติดเชื้อ
- ลักษณะภาพรังสีของภัยอันตรายที่เกิดขึ้นกับฟัน ขากรรไกร และใบหน้า
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคถุงน้ำชนิดต่างๆ
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคเนื้อเยื่อชนิดต่างๆ
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคของข้อต่อขากรรไกร
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคต่อมน้ำลาย
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคโพรงอากาศขากรรไกรบน
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคในช่องปากที่เกี่ยวข้องกับโรคทางระบบ

(๔) ทันตกรรมบดเคี้ยว เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

- Normal function of the masticatory system
- Non – odontogenic orofacial pain
- Temporomandibular disorders

ส่วนที่ ๒

ความรู้เฉพาะทาง

ข้อ ๑๘ ความรู้เฉพาะทางตามวิชาที่เลือกตามข้อ ๙ ได้แก่

(๑) พยาธิวิทยาช่องปาก เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

- Developmental disturbances of oral and paraoral structures
- Benign and malignant tumors of the oral cavity
- Tumors of the salivary glands
- Cysts and tumors of odontogenic origin
- Regressive alterations of the teeth
- Bacterial, viral, and mycotic infections
- Dental caries
- Diseases of the pulp and periapical tissue
- Spread of oral wound
- Physical and chemical injuries of the oral cavity
- Healing of oral wounds
- Oral aspects of bone and joints
- Diseases of blood and blood-forming organs
- Diseases of the periodontium
- Diseases of the skin
- Diseases of the nerves and muscle

(๒) เวชศาสตร์ช่องปาก เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

- Ulcerative, vesicular and bullous lesions
- Red and white lesions of the oral mucosa
- Pigmentation of the oral tissues
- Benign tumors of the oral cavity including gingival enlargements
- Oral cancer
- Oral symptoms without apparent abnormality – atypical facial pain, glossodynia and burning mouth syndrome, subjective xerostomia, idiopathic dysgeusia, trigeminal neuralgia
- Salivary gland diseases
- Medically compromised patients

(๓) รังสีวิทยาช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

หมวดความรู้พื้นฐานและความรู้ขั้นสูงทางรังสีวิทยา

- รังสีฟิสิกส์
- การเกิดรังสีและธรรมชาติของรังสี
- กระบวนการเกิดภาพรังสี
- การจัดระเบียบในการบริหารจัดการคลินิกรังสีวิทยา
- การควบคุมการติดเชื้อในคลินิกรังสีวิทยาช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล
- รังสีชีววิทยา
- การป้องกันอันตรายจากรังสี
- การติดต่อขออนุญาตใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทางรังสีวิทยา
- ความรู้พื้นฐานทางรังสีรักษา
- ระบบประกันคุณภาพในคลินิกรังสีวิทยา

หมวดความรู้ขั้นสูงด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

- หลักการของเครื่องถ่ายภาพรังสีในปากแบบธรรมดา และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
- หลักการของเครื่องถ่ายภาพรังสีนอกปากแบบธรรมดาและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
- หลักการของเครื่องถ่ายภาพรังสีในปากแบบดิจิทัล และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
- หลักการของเครื่องถ่ายภาพรังสีนอกปากแบบดิจิทัลและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
- หลักการของเครื่องถ่ายภาพรังสีซีที และเด็นทัลซีที
- หลักการของ Fluoroscopy
- หลักการของ Nuclear Medicine (scintigraphy)
- เครื่องถ่ายภาพ MR
- ตัวรับภาพของรังสีวิทยาช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลในภาวะปัจจุบัน (ฟิล์ม แผ่นรับภาพ แผ่นเพิ่มความเข้มของรังสี และอื่นๆ)
- นวัตกรรมทางรังสีวิทยา

หมวดความรู้ขั้นสูงเรื่องวิธีการถ่ายภาพรังสีวิทยา

- รูปแบบของใบขอถ่ายภาพรังสีและองค์ประกอบของการเขียนใบส่งถ่ายภาพรังสี
- วิธีการถ่ายภาพรังสีในและนอกปากแบบต่าง ๆ
- วิธีการถ่ายภาพรังสีพิเศษแบบต่าง ๆ (การหาตำแหน่ง การถ่ายภาพรังสีต่อมน้ำลาย การถ่ายภาพรังสีซีที ฯลฯ)
- วิธีการตรวจวิเคราะห์ภาพรังสี และวิธีการป้องกันพร้อมทั้งการแก้ไข ภาพรังสีที่เสีย
- รังสีวิทยาของทันตกรรมรากเทียม
- รังสีวิทยาของต่อมน้ำลาย
- รังสีวิทยาเกี่ยวกับการฟื้นฟูสภาพของช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

หมวดความรู้เรื่องการแปลภาพรังสีช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลขั้นสูง

- หลักการแปลผลภาพรังสี
- การให้การบันทึกผลของการแปลผลภาพรังสี
- กายวิภาคที่ปกติของฟัน อวัยวะช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียลจากภาพรังสีในและนอกปากรวมทั้งภาพหรือภาพรังสีพิเศษ
- ลักษณะภาพรังสีที่ผิดปกติของโครงสร้างของฟัน อวัยวะปริทันต์ และขากรรไกร
- ลักษณะภาพรังสีที่ผิดปกติของการเจริญเติบโตของฟัน ขากรรไกร และใบหน้า
- ลักษณะภาพรังสีของสภาวะการติดเชื้อ
- ลักษณะภาพรังสีของภัยอันตรายที่เกิดขึ้นกับฟัน ขากรรไกร และใบหน้า
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคถุงน้ำชนิดต่าง ๆ
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคเนื้ออกชนิดต่าง ๆ
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคของข้อต่อขากรรไกร
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคต่อมน้ำลาย
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคโพรงอากาศขากรรไกรบน
- ลักษณะภาพรังสีของรอยโรคในช่องปากที่เกี่ยวข้องกับโรคทางระบบ
- รอยโรคเงาที่รังสีในเนื้อเยื่ออ่อน

(๔) ทักษะรวมบดเคี้ยว เนื้อหาวิชาประกอบด้วย

หมวดความรู้เรื่อง Anatomy and physiology of the masticatory system

- Dentition, periodontium and supporting tissues
- Temporomandibular joints
- Musculature: muscles of mastication and associated muscles
- Neuromuscular physiology
- Mandibular movements and jaw biomechanics
- Functions of the masticatory system: mastication, deglutition and speech

หมวดความรู้เรื่อง Clinical occlusion

- Concepts of occlusion
- Dental treatments and occlusion

หมวดความรู้เรื่อง Occlusal and dysfunctional problems of the masticatory system

- Examination and differential diagnosis of occlusal problems
- Trauma from occlusion
- Temporomandibular problems related to occlusal functions
- Occlusal parafunctions and tooth wear

- Management strategy

หมวดความรู้เรื่อง Orofacial pain and temporomandibular disorders

- Mechanisms of pain
- Assessment and patient evaluation
- Differential diagnosis
- Management

ส่วนที่ ๓

ความรู้วิชาชีพ เจตคติและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม

ข้อ ๑๙ การสอบความรู้กฎหมายวิชาชีพ เจตคติ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม ตามพระราชบัญญัติจรรยาบรรณแห่ง วิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อบังคับทันตแพทยสภา ระเบียบทันตแพทยสภาและหรือระเบียบราชวิทยาลัยฯ ที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๕

ขอบเขตเนื้อหาในการสอบปากเปล่า

ส่วนที่ ๑

การสอบความรู้

ข้อ ๒๐ ความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐานและวิทยาศาสตร์การวินิจฉัยโรคช่องปากพื้นฐาน ตามข้อ ๑๗

ส่วนที่ ๒

แบบรายงานผู้ป่วย

ข้อ ๒๑ แบบรายงานผู้ป่วย เอกสารประกอบแบบรายงานผู้ป่วย หลักฐานประกอบและการนำเสนอ

(๑) ผู้ที่สมัครสอบวิชาเฉพาะทางพยาธิวิทยาช่องปาก

(๑.๑) ผู้สมัครสอบต้องส่งรายงานผู้ป่วยเพื่อพิจารณา ๑ ราย โดยให้จัดทำส่งเอกสารต้นฉบับ ๗ ชุด (ไม่รวมชุดที่จะใช้ในการนำเสนอ)

(๑.๒) รายงานผู้ป่วยต้องเป็นรายงานที่สมบูรณ์ประกอบด้วย ประวัติ ลักษณะทางคลินิก ภาพรังสี (ถ้ามี) ลักษณะทางจุลพยาธิวิทยา การรักษา การติดตามผู้ป่วย (ถ้ามี) เนื้อหาควรมีส่วนของวิธีการที่ได้มาซึ่งการวิเคราะห์โรคทางจุลพยาธิวิทยา และการตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติมอื่นๆ รายงานผู้ป่วยควรมีคุณค่าและความสำคัญ เน้นไปในด้านพยาธิวิทยา

(๑.๓) คำรับรองรายงานผู้ป่วย/ผลงานทางวิชาการรับรองโดยบังคับบัญชา

(๑.๔) การนำเสนอรายงานผู้ป่วยให้นำเสนอรายละเอียดไม่เกิน ๒๐ นาที และตอบคำถาม ๑๐ นาที โดยใช้ภาพเคลื่อนไหวตัวจริงหรือภาพถ่ายดิจิทัล (ห้ามมีการตกแต่งภาพ) เตรียมโดยใช้โปรแกรม พาวเวอร์พอยต์ (power point)

(๒) ผู้สมัครสอบวิชาเฉพาะทาง เวชศาสตร์ช่องปาก

(๒.๑) ผู้สมัครสอบต้องส่งรายงานผู้ป่วยเพื่อพิจารณา ๓ ราย ซึ่งเป็นโรคไม่ซ้ำกันและให้การรักษาทางยาเป็นหลักและให้ระบุรายงานผู้ป่วย ๑ รายใน ๓ ราย เพื่อใช้ในการสอบในข้อ ๑๓ (๒) รายงานผู้ป่วยทั้ง ๓ ราย ให้จัดส่งเอกสารต้นฉบับ ๗ ชุด (ไม่รวมชุดที่จะใช้ในการนำเสนอ)

(๒.๒) รายงานผู้ป่วย/ผลงานวิชาการ ประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

(๒.๒.๑) Introduction

(๒.๒.๒) Case report

- Chief complaint
- Present illness
- History: Medical history, dental history, family history
- Clinical findings
- Differential diagnosis
- Investigation
- Final diagnosis
- Treatment
- Follow up

(๒.๓) Discussion ในส่วน discussion ให้บอกเหตุผลของการให้ differential diagnosis การ investigation เพิ่มเติม รวมทั้งการให้ final diagnosis ในส่วน treatment และ follow up ให้เปรียบเทียบกับการรักษาที่มีรายงานใน literature

(๒.๔) หลักฐานประกอบรายงานผู้ป่วย/ผลงานวิชาการ ส่งภาพสีแสดงลักษณะทางคลินิกก่อนและหลังการรักษา ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ และผลการตรวจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(๒.๕) คำรับรองรายงานผู้ป่วย/ผลงานทางวิชาการ รับรองโดยผู้บังคับบัญชา

(๒.๖) การนำเสนอรายงานผู้ป่วยให้นำเสนอรายละเอียดไม่เกิน ๒๐ นาที และตอบคำถาม ๑๐ นาที โดยใช้ภาพเคลื่อนไหวตัวจริงหรือภาพถ่ายดิจิทัล (ห้ามมีการตกแต่งภาพ) เตรียมโดยใช้โปรแกรม พาวเวอร์พอยต์ (Power point)

(๓) ผู้ที่สมัครสอบวิชาเฉพาะ รังสีวิทยาช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล

(๓.๑) ผู้สมัครสอบต้องส่งรายงานผู้ป่วยเพื่อพิจารณา ๑ ราย ซึ่งเป็นโรคที่มีการแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทั้งลักษณะคลินิกและภาพรังสีหรือภาพพิเศษ (Specialized image) ของผู้ป่วยเป็นหลักเพื่อใช้ในการสอบข้อ ๑๓ (๒) และให้จัดทำส่งเอกสารต้นฉบับ ๗ ชุด ทั้งนี้ต้องไม่รวมชุดที่ใช้ในการนำเสนอ

ดังต่อไปนี้

(๓.๒) คำแนะนำการเขียนรายงานผู้ป่วย/ผลงานวิชาการ ประกอบด้วยหัวข้อ

(๓.๒.๑) Introduction

(๓.๒.๒) Case report

- Chief complaint
- Present illness
- History as medical, dental, and family history
- Clinical findings
- Radiographic examination (imaging techniques)
- Radiographic and /or image findings
- Differential diagnosis
- Further examination
- Final diagnosis
- Treatment plan
- Treatment
- Follow up

(๓.๒.๓) Discussion ในส่วนของ discussion ให้บอกเหตุผลของการ prescribing radiographs (or images) รวมถึงการเลือกใช้ imaging techniques ลักษณะ radiographic findings รวมถึง further examination การให้ differential diagnosis และ final diagnosis, treatment, follow up โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบกับ กรณีศึกษาที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการทั้งในและหรือต่างประเทศ

(๓.๓) หลักฐานประกอบรายงานผู้ป่วย/ผลงานทางวิชาการ

(๓.๓.๑) ส่งภาพถ่ายสีหรือขาวดำแสดงลักษณะทางคลินิกก่อนและหลังการรักษา

(๓.๓.๒) ภาพถ่ายจากฟิล์มทุกฟิล์มในรายงานผู้ป่วยรายนั้นๆ

(๓.๔) คำรับรองรายงานผู้ป่วย/ผลงานทางวิชาการ รับรองโดยผู้บังคับบัญชา

(๓.๕) การนำเสนอรายงานผู้ป่วยให้นำเสนอรายละเอียดไม่เกิน ๒๐ นาที และตอบคำถาม ๑๐ นาที โดยสามารถนำเสนอโดยใช้ภาพเคลื่อนไหวตัวจริงหรือภาพถ่ายดิจิทัล (ห้ามมีการตกแต่งภาพ) เตรียมโดยใช้โปรแกรมพาวเวอร์พอยต์ (Power point) โดยต้องมีสำเนาฟิล์มเอกซเรย์จากต้นฉบับประกอบ

(๔) ผู้ที่สมัครสอบวิชาเฉพาะทางทันตกรรมบดเคี้ยว

(๔.๑) ผู้สมัครสอบต้องส่งรายงานผู้ป่วยที่ผู้สมัครสอบได้ตรวจ วินิจฉัยโรคและทำการบำบัดรักษาเองเพิ่มเติม เพื่อประกอบการสอบปากเปล่า จำนวน ๔ ราย เป็นรายงานผู้ป่วยที่ครอบคลุมความหลากหลายของปัญหาความผิดปกติในการทำหน้าที่และ/หรือความเจ็บปวดของระบบบดเคี้ยว และต้องติดตามผลอย่างน้อย ๖ เดือน ระบุ ๑ รายใน ๔ รายใช้ในการสอบในข้อ ๑๓ (๒) ให้จัดทำส่งเอกสาร

ต้นฉบับ ๗ ชุด (ไม่รวมชุดที่จะใช้ในการนำเสนอ) อีก ๓ รายใช้ในการสอบเฉพาะทาง ให้จัดทำส่งเอกสาร ๓ ชุด

(๔.๒) รายงานผู้ป่วย/ผลงานวิชาการ ประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

(๔.๒.๑) Introduction

(๔.๒.๒) Case report

- Chief complaint
- Present illness
- History as medical and dental history
- Clinical findings
- Differential diagnosis
- Diagnostic tools (Images)
- Diagnosis
- Prognosis
- Treatment plan
- Treatment
- Evaluation and Follow up

(๔.๒.๓) Discussion ในส่วนของ discussion ให้ออกเหตุผลของการให้ differential diagnosis การเลือกใช้ diagnostic tools ได้แก่ images และ tests ต่างๆ การให้ diagnosis และการวาง treatment plan โดยให้มีการเปรียบเทียบกับรายงานการรักษาที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการทั้งในและ/หรือต่างประเทศ

(๔.๒.๔) References

(๔.๓) หลักฐานประกอบรายงานผู้ป่วย/ผลงานวิชาการ ส่งภาพสีแสดงลักษณะทางคลินิกก่อนและหลังการรักษา ภาพแสดงการสบฟันในตำแหน่งต่างๆ ของขากรรไกร ภาพถ่ายรังสีธรรมดาและภาพพิเศษ (ถ้ามี) เช่น M R I ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและผลการตรวจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) ทั้งนี้ต้องแสดงความสมบูรณ์ของข้อมูลต่างๆทางคลินิกที่จำเป็นตามความเหมาะสมของแต่ละรายให้ครบถ้วน และเป็นภาพที่ชัดเจน มีคุณภาพดี และมีจำนวนเหมาะสมเพียงพอที่จะทำการแปลผลได้

(๔.๔) รายงานผู้ป่วยที่ส่งมาพิจารณา ต้องเป็นผู้ป่วยที่ผู้สมัครสอบเองเป็นผู้ให้การตรวจ วินิจฉัย และ/หรือรักษาหรือร่วมเป็นผู้ให้การตรวจวินิจฉัย และ/หรือรักษาตั้งแต่ต้น โดยมีคำรับรองรายงานผู้ป่วย/ผลงานทางวิชาการ รับรองโดยผู้บังคับบัญชา

(๔.๕) การนำเสนอรายงานผู้ป่วยให้นำเสนอรายละเอียดไม่เกิน ๒๐ นาที และตอบคำถาม ๑๐ นาที โดยใช้ภาพเคลื่อนไหวจริงหรือภาพถ่ายดิจิทัล (ห้ามมีการตกแต่งภาพ) เตรียมโดยใช้โปรแกรมพาวเวอร์พอยต์ (power point)

หมวด ๖
เกณฑ์การประเมิน หลักเกณฑ์การให้คะแนน
และเกณฑ์การตัดสินผลสอบผ่าน

ส่วนที่ ๑
เกณฑ์การประเมิน

ข้อ ๒๒ ผู้ที่จะได้รับอนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรสาขาวิชาการวินิจฉัยโรคช่องปาก จะต้องสอบผ่านการสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า และการสอบเฉพาะทาง โดยใช้เกณฑ์ตัดสินตามข้อ ๑๕ แห่งข้อบังคับราชวิทยาลัยว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๒๓ ผู้มีสิทธิ์สอบสามารถสอบข้อเขียนก่อนเพียงอย่างเดียว และถ้าสอบผ่านสามารถเก็บคะแนนสอบข้อเขียนไว้ภายใน ๕ ปี

ส่วนที่ ๒
หลักเกณฑ์การให้คะแนนสอบข้อเขียน

ข้อ ๒๔ ข้อสอบข้อเขียนจะแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

(๑) ข้อสอบวิทยาศาสตร์ทั่วไปและวิทยาศาสตร์การวินิจฉัยโรคช่องปากพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ ๒๕

(๒) ข้อสอบวิชาเฉพาะทางคิดเป็นร้อยละ ๗๕

ส่วนที่ ๓
หลักเกณฑ์การให้คะแนนสอบปากเปล่าและสอบเฉพาะทาง

ข้อ ๒๕ คะแนนของการสอบปากเปล่าและสอบเฉพาะทางรวมกันคิดเป็นร้อยละร้อย

ข้อ ๒๖ คะแนนการสอบปากเปล่า แบ่งเป็น

(๑) คะแนนวิทยาศาสตร์พื้นฐานและคะแนนวิทยาศาสตร์วินิจฉัยโรคช่องปากพื้นฐาน คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของคะแนนในข้อ ๒๕

(๒) คะแนนสอบรายงานผู้ป่วย คิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของคะแนนในข้อ ๒๕ เกณฑ์การให้คะแนนสอบรายงานผู้ป่วยแบ่งเป็น

(๒.๑) ตัวรายงานผู้ป่วย

- มีคุณค่าทางวิชาการ	ร้อยละ ๒๕
- ความสมบูรณ์ของรายงาน	ร้อยละ ๑๕
- สื่อที่นำมาเสนอมีความชัดเจนสมบูรณ์ดี	ร้อยละ ๑๐

(๒.๒) การนำเสนอ

- มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการนำเสนอ ร้อยละ ๒๐
  - ความสามารถในการนำเสนอ ร้อยละ ๑๐
  - การตอบคำถามและในข้อเสนอนั้น ร้อยละ ๒๐
- รวม ร้อยละ ๑๐๐

(๓) คะแนนสอบเฉพาะทาง คิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของคะแนนในข้อ ๒๕

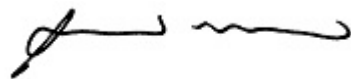
ส่วนที่ ๔

เกณฑ์การตัดสินผลสอบผ่าน

ข้อ ๒๗ เกณฑ์การตัดสินผลสอบผ่าน จะต้องสอบผ่านการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า รวมกับการสอบวิชาเฉพาะทาง โดยถือคะแนนร้อยละ ๗๕ เป็นเกณฑ์การตัดสินของแต่ละการสอบ ผู้ที่สอบไม่ผ่านไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งใน ๒ ส่วน ผู้สมัครสอบจะต้องยื่นคำขอฯ ใหม่พร้อมชำระค่าสมัครสอบตามประกาศของราชวิทยาลัย ฯ

ข้อ ๒๘ ให้เก็บสะสมผลการสอบข้อเขียนผ่านไว้ได้ในระยะเวลา ๕ ปี ในกรณีที่สอบปากเปล่าไม่ผ่าน ให้สมัครสอบใหม่ได้ในครั้งต่อไปภายใน ๕ ปี ในกรณีที่สอบปากเปล่าไม่ผ่าน ให้สมัครสอบใหม่เฉพาะชนิดของงานที่ยังสอบไม่ผ่านในครั้งต่อไปภายใน ๕ ปี นับแต่วันที่ประกาศผลสอบข้อเขียนผ่าน แต่ไม่อนุญาตให้นำแบบรายงานผู้ป่วยที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการสอบแล้วมาสอบอีก

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ทนตแพทย์ไพศาล กังวลกิจ)

ประธานคณะผู้บริหารราชวิทยาลัยแห่งประเทศไทย